

N:o 67.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1909, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 6, 7 och 8 §§ i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom samt till lag om ändrad lydelse af 125 och 127 §§ konkurslagen.

Genom en den 23 april 1909 dagtecknad proposition n:o 218, hvilken blifvit af båda kamrarna hänvisad till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om ändrad lydelse af 6, 7 och 8 §§ i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.

Härigenom förordnas, att 6, 7 och 8 §§ i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom skola erhålla följande ändrade lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 7 Saml. 65 Häft. (N:o 67).

6 §.

Förmyndare avslute för hvart kalenderår räkning öfver allt det han har om händer, med uppgift af den säkerhet, mot hvilken den omyndiges reda penningar äro utsatte, och ingifve före den 15 februari följande år räkningen till vederbörande gode män. Saknar den omyndige tillgångar, varde det af förmyndaren för gode männen inom samma tid anmaldt; och vare förmyndaren därefter från skyldighet att afgifva räkning fri, intill dess tillgång af beskaffenhet att redovisning därför bör afgifvas fallit den omyndige till.

Förmyndarräkning och anmälan, hvarom nu är sagdt, skall innehålla fullständig uppgift å förmyndarens och den omyndiges hemvist, så ock, då ombyte däraf skett, sedan sista uppgiften lämnades, å det förra hemvistet. Är förmyndare för den, som af domstol förklarats omyndig, fri från skyldighet att afgifva räkning, skall han ändock, där den omyndige bytt hemvist, inom den för räkningens ingifvande bestämda tid anmäla ombytet för gode männen med fullständig uppgift å såväl det gamla som det nya hemvistet.

Har förmynderskap upphört, ity att den omyndige uppnått myndiga år eller af annan orsak, skall förmyndaren inom den tid, som ofvan sägs, därom göra anmälan hos gode männen, och åligge honom, där gode männen det fordra, att med intyg af vederbörande myndighet styrka sin uppgift.

Öfver ingifvande af räkning eller anmälan äge förmyndaren att af gode männen utan afgift erhålla bevis, och skall, där förmynderskapet lyder under hofrätt, beviset innehålla de upplysningar om den omyndiges hemvist, som af förmyndaren blifvit lämnade.

7 §.

Öfver de ingifna räkningarna, såvidt de ej angå förmynderskap, som lyda under hofrätt, åligge gode männen att upprätta förteckning, upptagande förmyndarnes och de omyndiges namn och hemvist, och, om detta blifvit ombytt, äfven det hemvist, som i förra årets förteckning finnes angifvet. Har anmälan skett, att omyndig saknar tillgångar eller ombytt hemvist, eller har förmynderskap upphört, varde det ock å förteckningen uppgifvet. Gode männen aflämne förteckningen före den 15 mars i stad till rätten och å landet till domaren. Har inom kommunen ingen räkning eller anmälan för det förflutna året inkommit, åligge gode männen att inom samma tid sådant anmäla.

8 §.

Försummar förmyndare att i rätt tid aflämna förmyndarräkning eller anmälan enligt 6 §, eller gode män att i rätt tid aflämna förteckning eller anmälan, hvarom i 7 § sägs, förelägge rätten den försumlige vid lämpligt vite att sin skyldighet fullgöra, och förfare i öfrigt efter omständigheterna.

Lag

om ändrad lydelse af 125 och 127 §§ konkurslagen.

Häri genom förordnas, att 125 och 127 §§ konkurslagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

125 §.

Sedan all konkursboets tillgängliga egendom blifvit i penningar förvandlad, och den för slutliga utdelningen däraf bestämda dag tilländagått, anses konkursen afslutad, ändå att dom öfver bevakade tvistiga fordringar ej fallen är, eller någon ytterligare tillgång, i följd af rättegång eller annorledes, sedermera för boet uppkomma kan. Yppas sådan tillgång; varde den, på sätt förut stadgadt är, bland borgenärerna fördelad.

Då konkurs således bör såsom afslutad anses, göre rättens ombudsman genast anmälan därom till rätten eller domaren; gifve ock om konkursens afslutande bevis till gäldenären, om han det äskar. Vägrar ombudsmannen att meddela gäldenären äskadt bevis, pröfve rätten, om laga skäl för den vägran är.

127 §.

Vid allmän underrätt skall föras förteckning öfver alla där anhängiga konkurser, utvisande dagen, då hvarje konkurs börjat, och de därmed vidtagna åtgärder samt tiden för dess afslutande. Förteckningen skall ock lämna fullständig upplysning om gäldenärens hemvist vid konkursens början samt, då han flyttat till annat ställe, om det nya hemvistet.

Hvar, som erhållit uppdrag att i konkurs vara rättens ombudsman, åligge att årligen, i stad inom första hälften af januari månad, och på landet å första lagtima rättegångsdag, till rätten ingifva skriftlig uppgift å de konkurser, hvaruti han föregående år haft sådant uppdrag sig anförtrodt, hvilken uppgift bör, särskildt för hvar konkurs, innehålla de upplysningar om gäldenärens hemvist, hvarom ofvan i denna § sägs, samt utvisa alla i konkursen vidtagna åtgärder för förvaltningens bringande till slut och, där ej slutlig utdelning skett, fullständig upplysning om orsakerna därtill. På rätten ankomme därefter att pröfva, huruvida ombudsmannen må vid den honom uppdragna befattning bibehållas.

*Utskottets
yttrande*

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande proposition, har statsrådet och chefen för justitiedepartementet till det vid propositionen i utdrag fogade statsrådsprotokollet anfört följande:

»Enligt 26 § i den af Riksdagen antagna vallagen skola närmare föreskrifter meddelas af Konungen såväl i afseende å röstlängds upprättande som beträffande skyldighet för vederbörande myndigheter att lämna erforderliga uppgifter till införande i längden.

Förslag till sådana föreskrifter äro för närvarande under utarbetande inom justitiedepartementet, under medverkan af särskildt tillkallade sakkunnige.

Den utredning, som härvid verkstälts, har gifvit vid handen, bland annat, att uppgifter angående dem, hvilka stå under förmyndarskap eller äro i konkurstillstånd, böra tillställas röstlängdsupprättaren af domstolen eller domaren. Men för att dessa uppgifter må kunna fylla sitt ändamål och komma rätte vederbörande tillhanda, är det nödigt att domstolen eller domaren i sin tur, fullständigare och säkrare än nu är fallet, beredes kännedom om vissa de omyndigförklarade och konkursgäldenärerna rörande förhållanden. Af denna anledning har det visat sig behöfligt, att ändringar vidtagas såväl i lagen den 18 april 1884 angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom som i konkurslagen. Det är för frågan om dessa lagändringar, som jag nu anhåller att få påkalla Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet.

Till en början torde jag då böra erinra, dels att Riksdagen i skrifvelse den 15 april 1902 gjort framställning om mera betryggande föreskrifter rörande kontrollen öfver förmyndares förvaltning och att, sedan yttranden öfver denna framställning numera inkommit från vederbörande

myndigheter, den sålunda väckta frågan angående omarbetning af 1884 års lag läser komma att i en snar framtid upptagas till slutlig behandling, dels ock att utsedda kommitterade jämlikt nådigt uppdrag af den 21 juni 1907 äro sysselsatta med arbetet å en allmän revision af konkurslagstiftningen. Med hänsyn härtill torde för det särskilda syfte, som nu skall tillgodoses, blott de mest angelägna ändringar böra uti ifrågavarande lagar verkställas.

För närvarande torde ej sällan inträffa att den omyndiges hemvist icke är känt för den rätt, under hvars vårdnad förmynderskapet står. Kunskap därom är dock gifvetvis erforderlig för att rätten eller domaren må veta, till hvilken röstlängdsupprättare meddelande om förmynderskapet bör sändas, och för att denne må kunna utan oskäligt besvär identifiera den omyndige bland de i längden upptagna. Vål är i 6 § af 1884 års lag föreskrifvet att den årliga förmyndarräkningen till gode männen skall innehålla fullständig uppgift på den omyndiges hemvist samt, då ombyte däraf skett sedan sista räkningen afgafs, tillkännagifvande därom. Och det torde få anses vara lagens mening, att dylika upplysningar skola lämnas äfven vid sådan anmälan att tillgångar saknas, hvilken kan träda i stället för räkning. Men har sådan anmälan en gång blifvit gjord, är förmyndaren befriad från skyldighet att afgifva räkning, intill dess tillgång af beskaffenhet att redovisning därför bör afgifvas tillfallit den omyndige, och han är ej heller pliktig att förnya sin anmälan. Det kan sålunda inträffa, att gode männen alldeles icke eller först efter flera års förlopp erhålla underrättelse om, att den omyndige bytt vistelseort. Och det är genom förteckning eller bevis från gode männen, som dylik underrättelse skall nå fram till domstolen.

Af det nu sagda torde omedelbart framgå, hvilka ändringar lämpligen böra i lagen vidtagas för ernående af det ifrågavarande syftet. Anmälan att tillgång saknas bör, såvidt angår uppgifterna om den omyndiges hemvist, uttryckligen likställas med förmyndarräkning, och när förmyndare för den, som är omyndig förklarad, icke är pliktig att afgifva räkning, skall han, om myndlingen bytt hemvist, vara skyldig att göra särskild anmälan härom till gode männen. Upplysningarna om hemvistet skola af gode männen införas i den förteckning, som det jämlikt 7 § åligger dem att ingifva till rätten eller domaren, eller, där förmynderskapet lyder under hofrätt, i det bevis, som förmyndaren har att förskaffa sig från gode männen. Slutligen torde böra uttryckligen stadgas att förmyndarens uraktlåtenhet att göra anmälan föranleder samma inskridande från domstolens sida, som nu i 8 § föreskrifves för det fall, att räkning ej aflämnats.

Gällande rätt erbjuder ej heller säkerhet för, att domstolen äger tillförlitlig vetskap om konkursgäldenärs hemvist. Ombyte häraf kan ske utan att sådant bringas till rättens kännedom.

Jämväl i detta hänseende är således lagstiftningens ingripande af nöden. Lämpligen torde det kunna åläggas rättens ombudsman att i den förteckning, som han jämlikt 127 § konkurslagen har att årligen aflämna, noggrannt angifva såväl gäldenärens hemvist vid konkursens början som, då han flyttat till annat ställe, äfven det nya hemvistet. Uppgiften härom bör sedermera inflyta i rättens konkursrotel för att sålunda vara lätt tillgänglig.

I det fall, hvarom 125 § konkurslagen förmäler, afslutas konkursen utan rättens medverkan, och först genom ombudsmannens följande år afgifna förteckning erhåller rätten kunskap om, att konkurstillståndet upphört. På det att den, hvars konkurs afslutats jämlikt nyssnämnda §, icke må blifva antecknad å den uppgift om diskvalificerade, som rätten eller domaren tillställer röstlängdsupprättaren, lärer fördenskull böra föreskrivas att rättens ombudsman skall genast hos rätten eller domaren anmäla, när konkurs sålunda afslutats. Varder ett dylikt stadgande meddeladt, torde det äfven böra ankomma på ombudsmannen, ej sysslomännen, att lämna gäldenären sådant bevis om konkursens afslutande, som i samma § omtalas.»

Rörande ifrågavarande lagförslag har utskott icke funnit anledning till någon erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 maj 1909.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herrar *Zetterstrand*, *Jansson* i Edsbäcken, *Ersson* och grefve *Hamilton* hafva anhållit få antecknad, att de inom utskottet hemställt om afslag å ifrågavarande proposition, i hvad den angår ändring i lagen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.